

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

EFEKTY PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PODDZIAŁANIA 9.1.1 i 9.1.2

KOMPONENTU REGIONALNEGO PO KL 2007 – 2013 W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

Departament
Europejskiego Funduszu Społecznego

Gdańsk, 18.11.2013r.

❖ **Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie pomorskim**

- Dostępne środki, liczba i wartość projektów
- Obszar realizacji projektów
- Wartości wskaźników monitorowania Poddziałania 9.1.1
- Wskaźnik upowszechniania edukacji przedszkolnej na przestrzeni lat
- Czynniki zapewniające wysoką jakość, skuteczność i trwałość projektów

❖ **Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych**

- Dostępne środki, liczba i wartość projektów
- Wartości wskaźników monitorowania Poddziałania 9.1.2
- Obszar realizacji projektów
- Osiągnięte rezultaty
- Czynniki zapewniające wysoką jakość, skuteczność i trwałość projektów

Poddziałanie 9.1.1

Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej, którego celem jest tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych

Wg danych EUROSTATU w 2008 roku Polska była na przedostatnim miejscu, przed Irlandią, wśród krajów UE w zakresie poziomu upowszechnienia edukacji przedszkolnej.

W województwie pomorskim

Liczba projektów (umowy podpisane) z zakresu Poddziałania 9.1.1 - 125

Alokacja - 91 272 537,84 zł

Kwota projektów z zakresu Poddziałania 9.1.1 (krajowe środki publiczne) - 73 156 289,76 zł

Wydatkowanie - 53 057 655,04 zł

Stan na 31.10.2013 r Opracowane na podstawie: dane własne DEFS

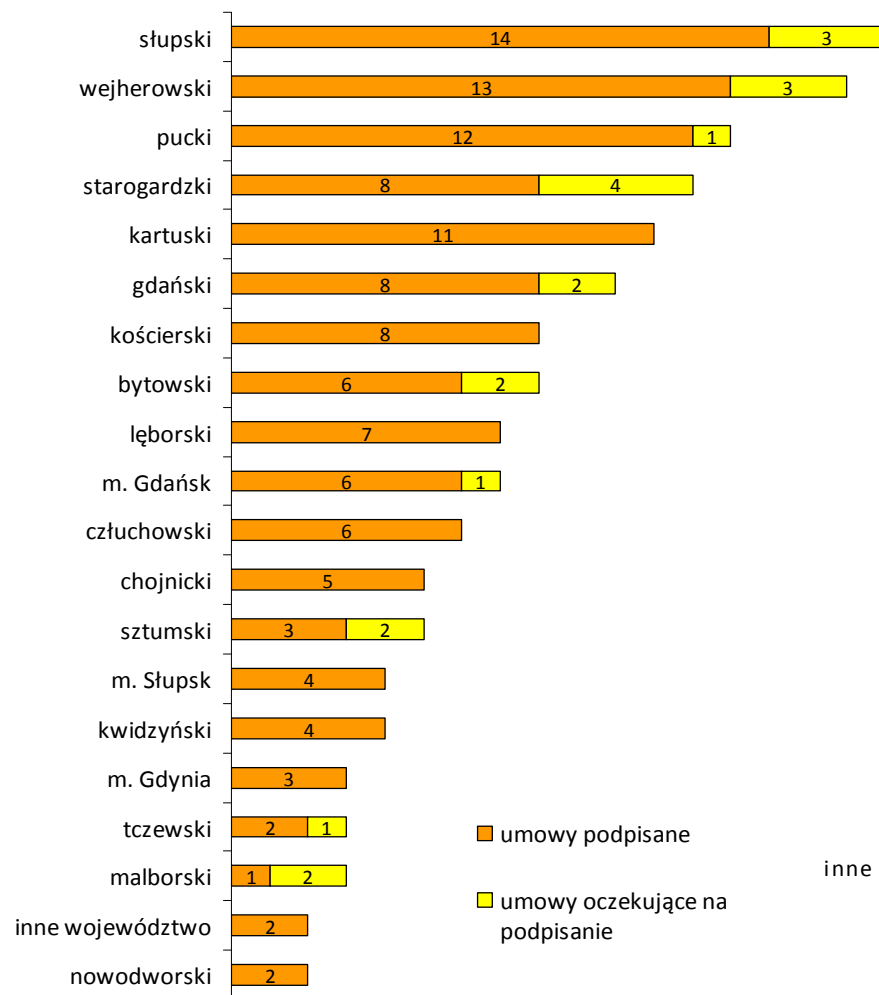
Liczba i wartość projektów realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.1 komponentu regionalnego PO KL dla województwa pomorskiego w podziale na konkursy

KONKURS	Liczba wniosków złożonych na konkurs	Liczba zawartych /planowanych do zawarcia umów	Wartość umów ogółem
01/POKL/9.1.1/2008	79	11	8 549 740,48
01/POKL/9.1.1/2009	124	31	19 512 556,28
01/POKL/9.1.1/2010	103	17	20 251 984,15
01/POKL/9.1.1/2012	62	25	12 715 001,16
02/POKL/9.1.1/2012	103	41 (pozostały do podpisania 2 umowy)	14 015 746,47 (wartość umów planowanych do podpisania 527 221,10)
Projekty systemowe 9.1.1 (nabór zakończony 18.10.2013)	19	19	6 345 159,41 (kwota wnioskowana)
OGÓŁEM	490	146	81 917 409,05

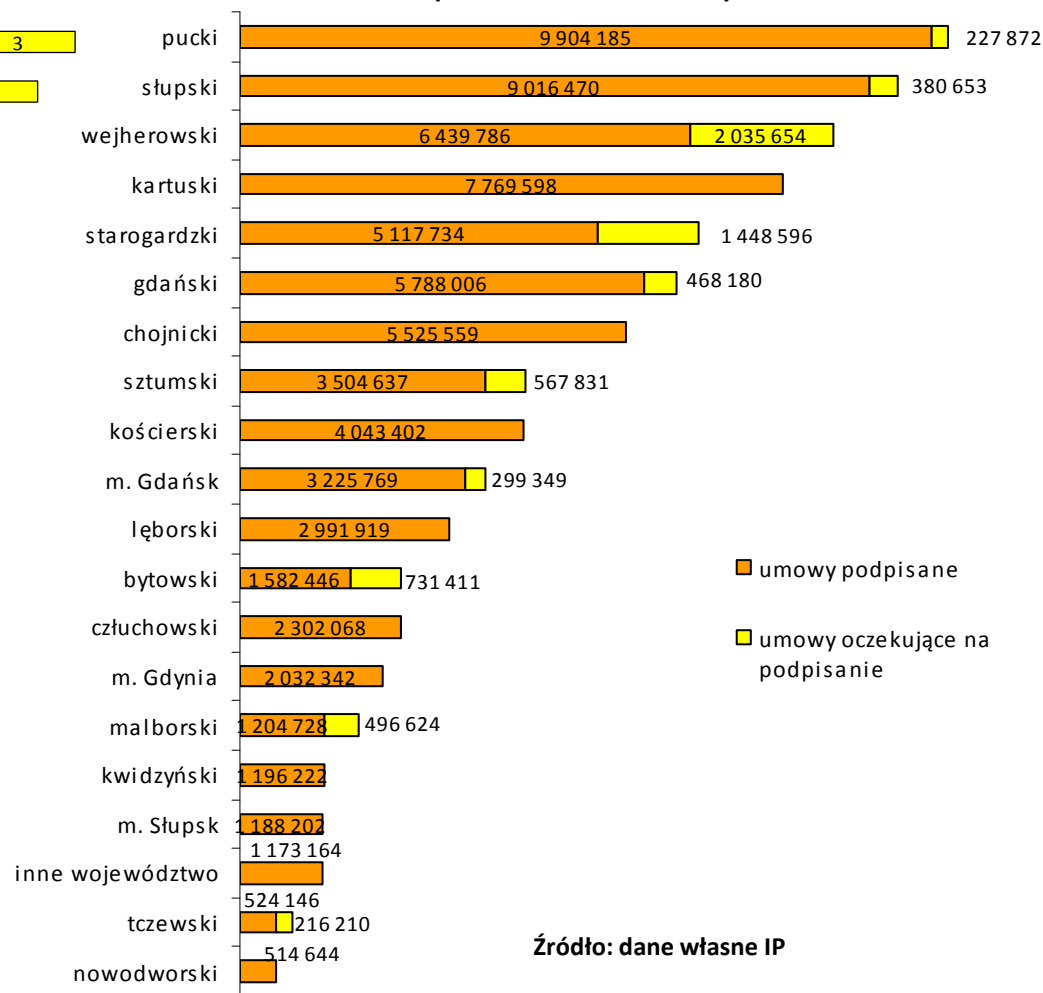
Źródło: dane własne IP

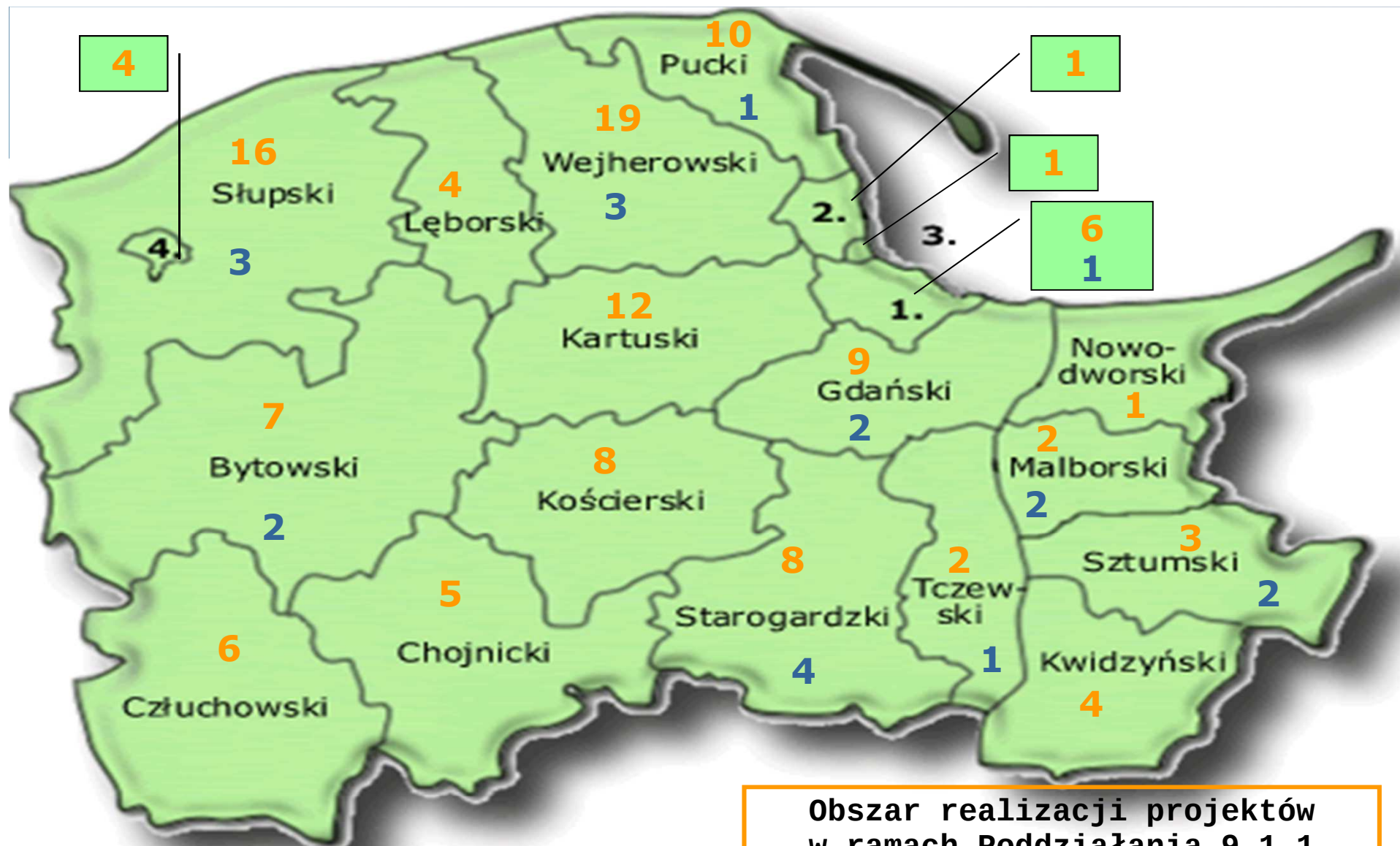
Liczba projektów w ramach 9.1.1 PO KL w województwie pomorskim
wg siedziby Beneficjentów (stan na 31.10.2013 r.)

Wartość projektów w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL
w województwie pomorskim wg siedziby Beneficjenta
(stan na 31.10.2013 r.)

Źródło: dane własne IP

Obszar realizacji projektów
w ramach Poddziałania 9.1.1
- stan na dzień 31.10.2013 r.

1. Miasto Gdańsk
2. Miasto Gdynia
3. Miasto Sopot
4. Miasto Słupsk

umowy podpisane

umowy oczekujące na podpis

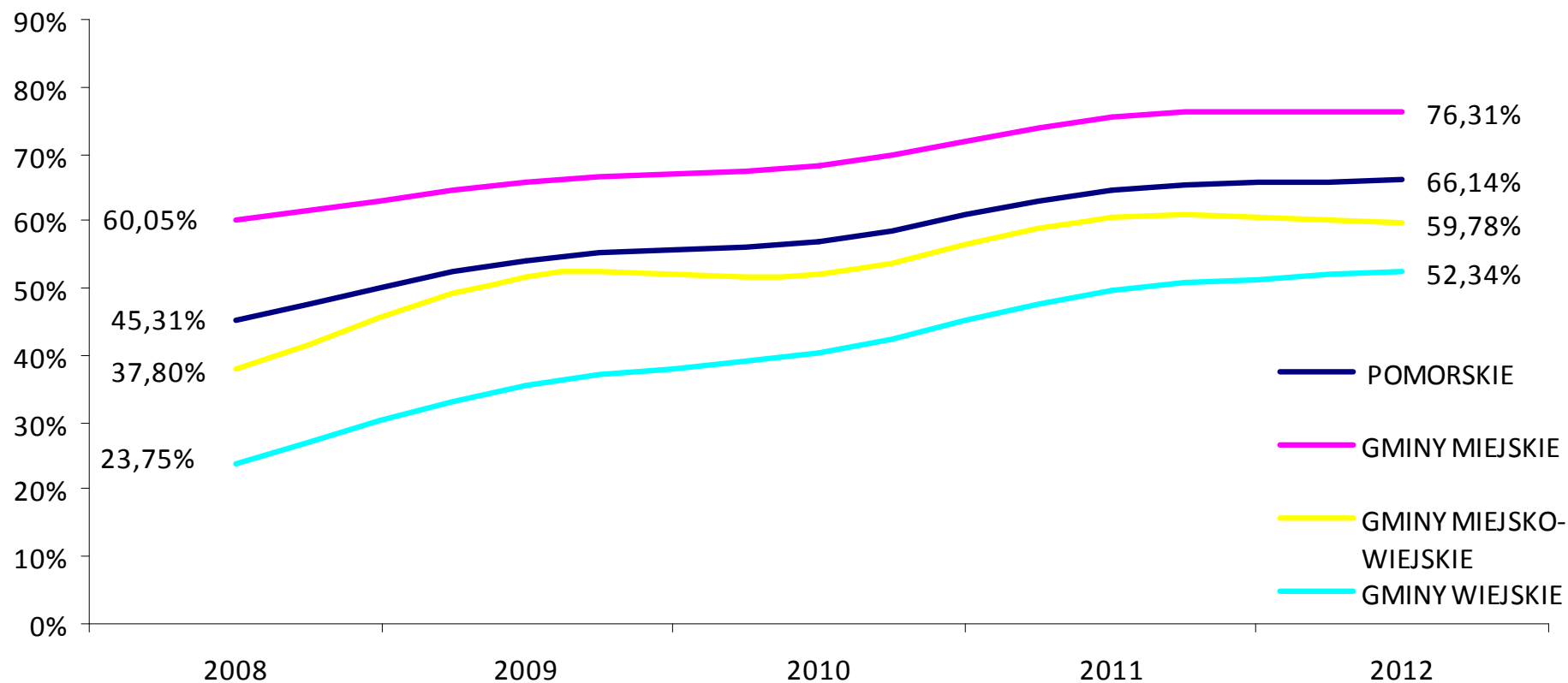
WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA PODDZIAŁANIA 9.1.1 DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach projektu - **255** przy wartości docelowej wskaźnika określonej na poziomie 224.

Liczba dzieci w wieku 3-5 lat, które uczestniczyły w różnych formach edukacji przedszkolnej **na obszarach wiejskich** – **7 132** przy wartości docelowej wskaźnika określonej na poziomie 6 851.

Wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie pomorskim wg rodzaju gminy w latach 2008 - 2012

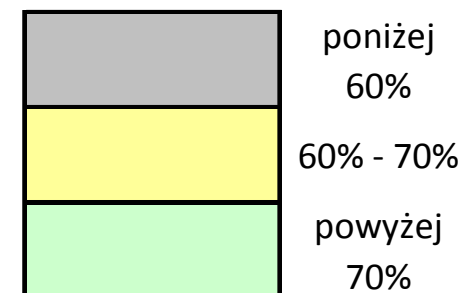

Opracowane na podstawie: Bank Danych Lokalnych GUS

**Wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie
pomorskim wg powiatu w latach 2008 - 2012**

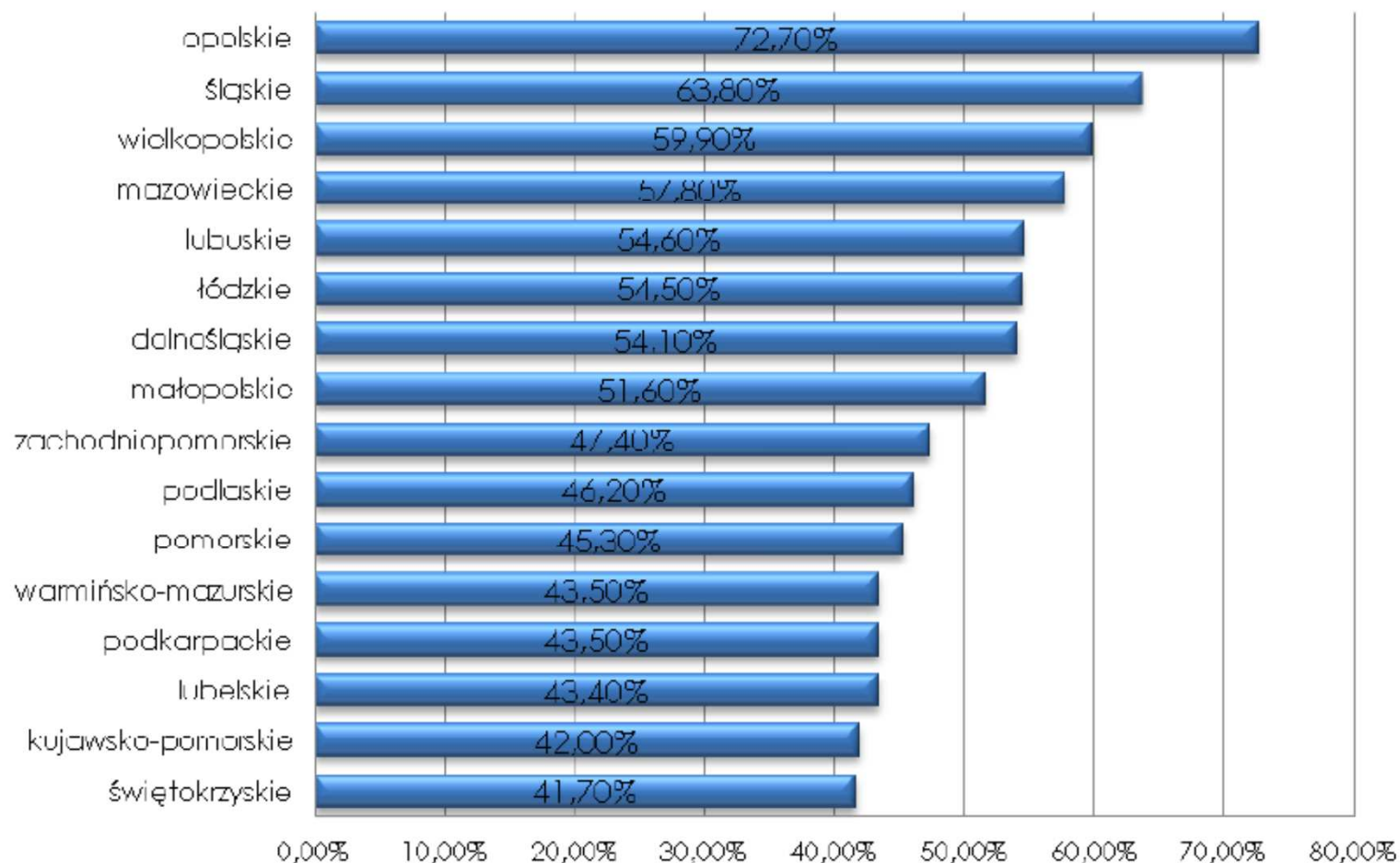
POWIAT	2008	2009	2010	2011	2012	wzrost w latach 2008 - 2012
gdański	40,39%	61,49%	63,93%	70,25%	72,93%	32,54%
pucki	26,78%	40,13%	47,36%	57,21%	57,83%	31,06%
kartuski	32,12%	48,91%	50,96%	60,19%	62,62%	30,50%
wejherowski	31,64%	38,81%	44,64%	57,03%	59,55%	27,91%
kościerski	38,78%	46,53%	55,45%	67,14%	66,38%	27,60%
słupski	27,19%	37,83%	42,02%	50,19%	52,13%	24,94%
chojnicki	35,90%	52,38%	50,52%	58,81%	60,40%	24,49%
tczewski	39,25%	44,61%	45,66%	57,06%	61,12%	21,88%
bytowski	43,09%	50,56%	53,85%	63,21%	64,38%	21,29%
człuchowski	36,68%	46,46%	51,92%	58,60%	57,54%	20,86%
starogardzki	34,52%	40,22%	43,25%	49,31%	53,72%	19,20%
lęborski	48,98%	57,88%	65,47%	69,27%	67,47%	18,49%
m.Gdynia	61,60%	73,76%	72,67%	78,24%	79,08%	17,48%
nowodworski	46,24%	53,09%	59,48%	63,05%	62,52%	16,28%
m.Gdańsk	59,70%	63,12%	66,00%	73,65%	75,16%	15,45%
kwidzyński	50,70%	57,73%	58,84%	64,88%	62,77%	12,07%
sztumski	34,49%	42,69%	42,43%	49,06%	46,09%	11,60%
malborski	53,54%	57,92%	57,39%	64,23%	64,16%	10,62%
m.Sopot	82,84%	91,70%	91,09%	91,85%	93,39%	10,55%
m.Słupsk	77,64%	77,63%	79,02%	84,43%	85,10%	7,46%
POMORSKIE	45,31%	54,05%	56,81%	64,75%	66,14%	20,83%

Opracowane na podstawie: Bank
Danych Lokalnych GUS

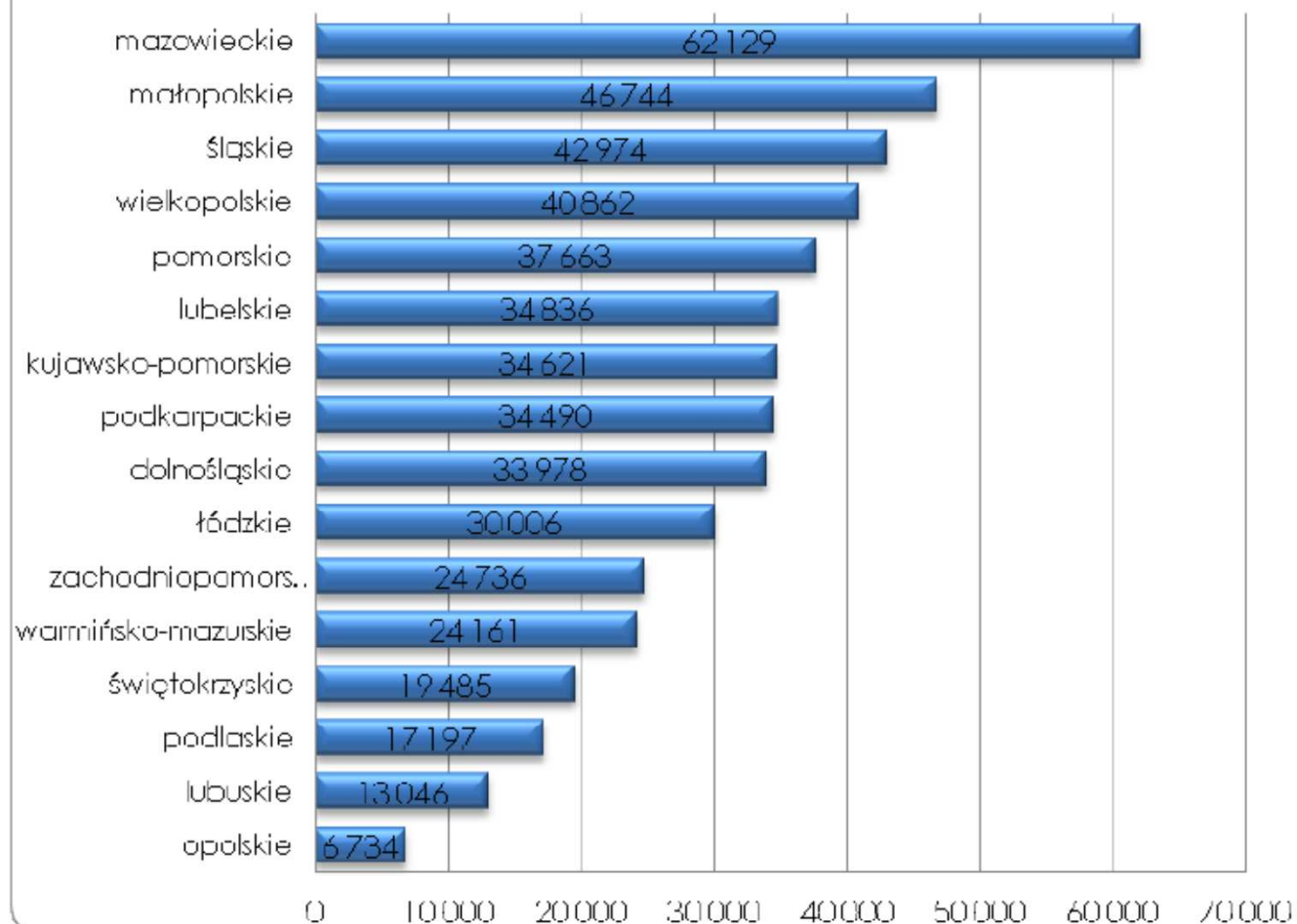
Odsetek liczby dzieci w wieku 3-5 uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego w roku 2008/2009 (dane MEN)

Źródło: badanie
ewaluacyjne pn. „Ocena
ośrodków wychowania
przedszkolnego
utworzonych lub
wspartych ze środków
finansowych EFS w
ramach Poddziałania
9.1.1 PO KL”
zrealizowane na
zlecenie MRR przez
Ośrodek Ewaluacji Sp. z
o.o.; Warszawa, 10
grudnia 2012 r.

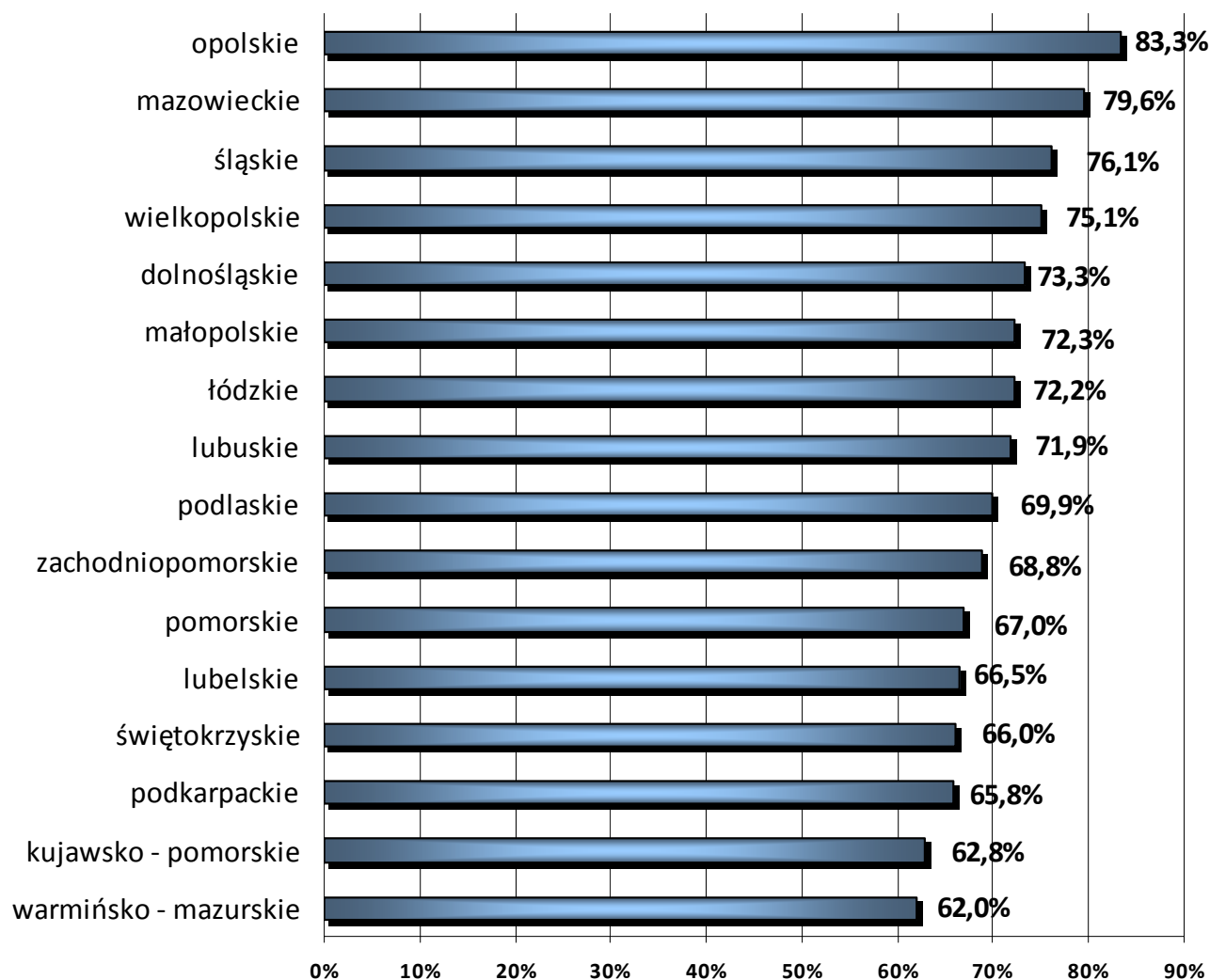
**Liczba dzieci w wieku 3-5 lat nieobjętych edukacją
przedszkolną w roku 2008/2009 (dane MEN)**

Źródło: badanie ewaluacyjne pn.
„Ocena ośrodków wychowania
przedszkolnego utworzonych
lub wspartych ze środków
finansowych EFS w ramach
Poddziałania 9.1.1 PO KL”
zrealizowane na zlecenie MRR
przez Ośrodek Ewaluacji Sp.
z o.o.; Warszawa, 10 grudnia
2012 r.

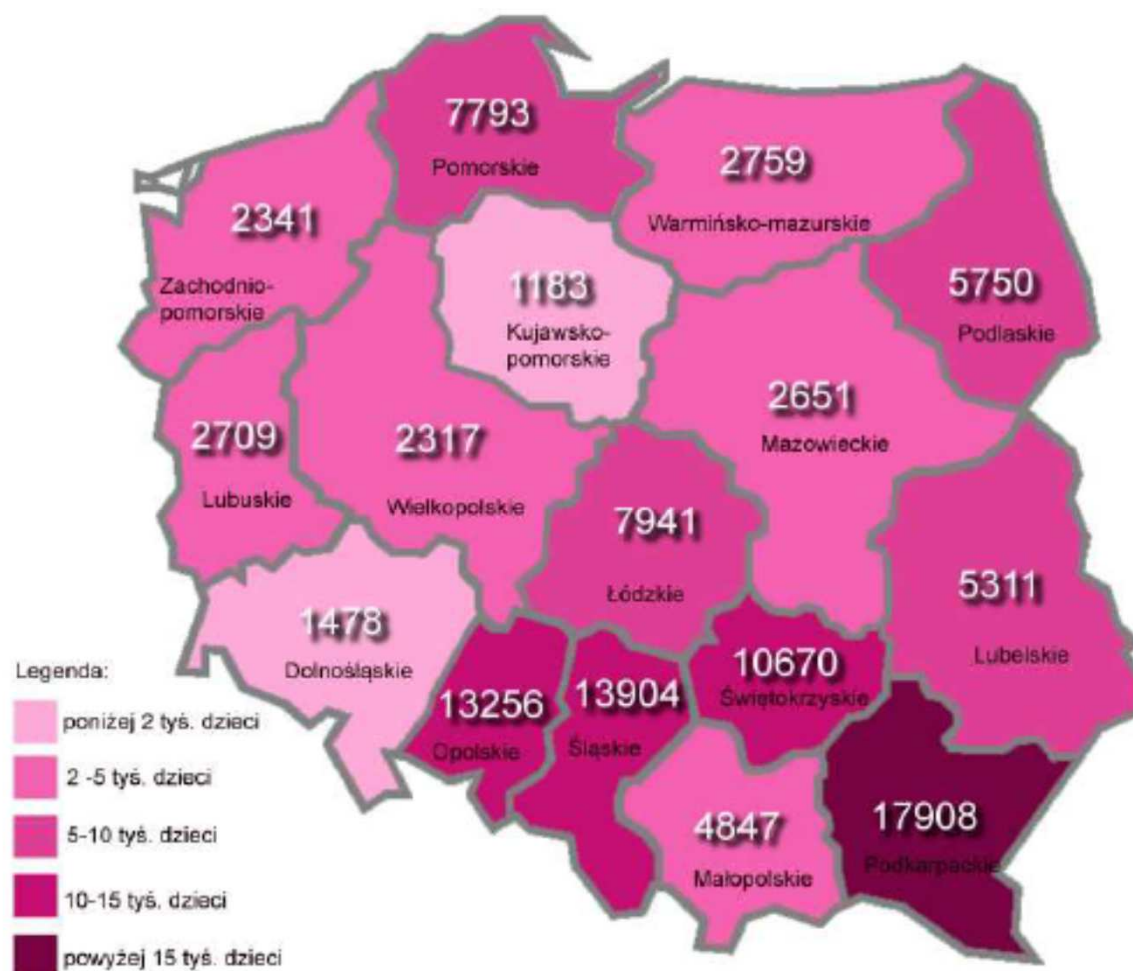
Wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej wg województw
stan na 30.09.2011

Źródło: Analiza porównawcza
województw w kontekście
realizacji celów Programu
Operacyjnego Kapitał Ludzki
2007-2013, opracowanie MRR,
Warszawa, wrzesień 2012 r.

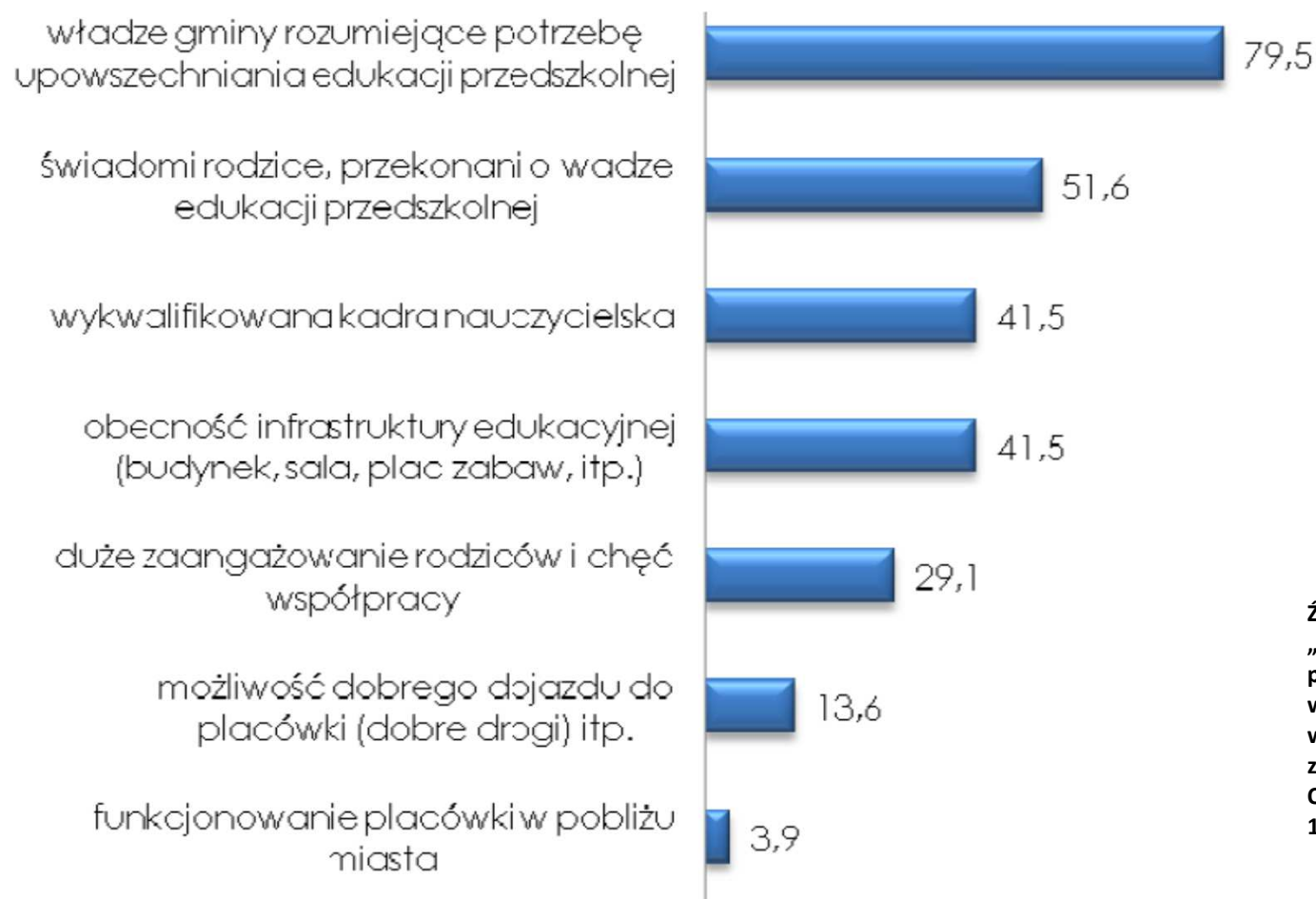
Liczba dzieci objętych wsparciem PO KL w latach 2008-2011

Źródło: badanie ewaluacyjne pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL” zrealizowane na zlecenie MRR przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.; Warszawa, 10 grudnia 2012 r.

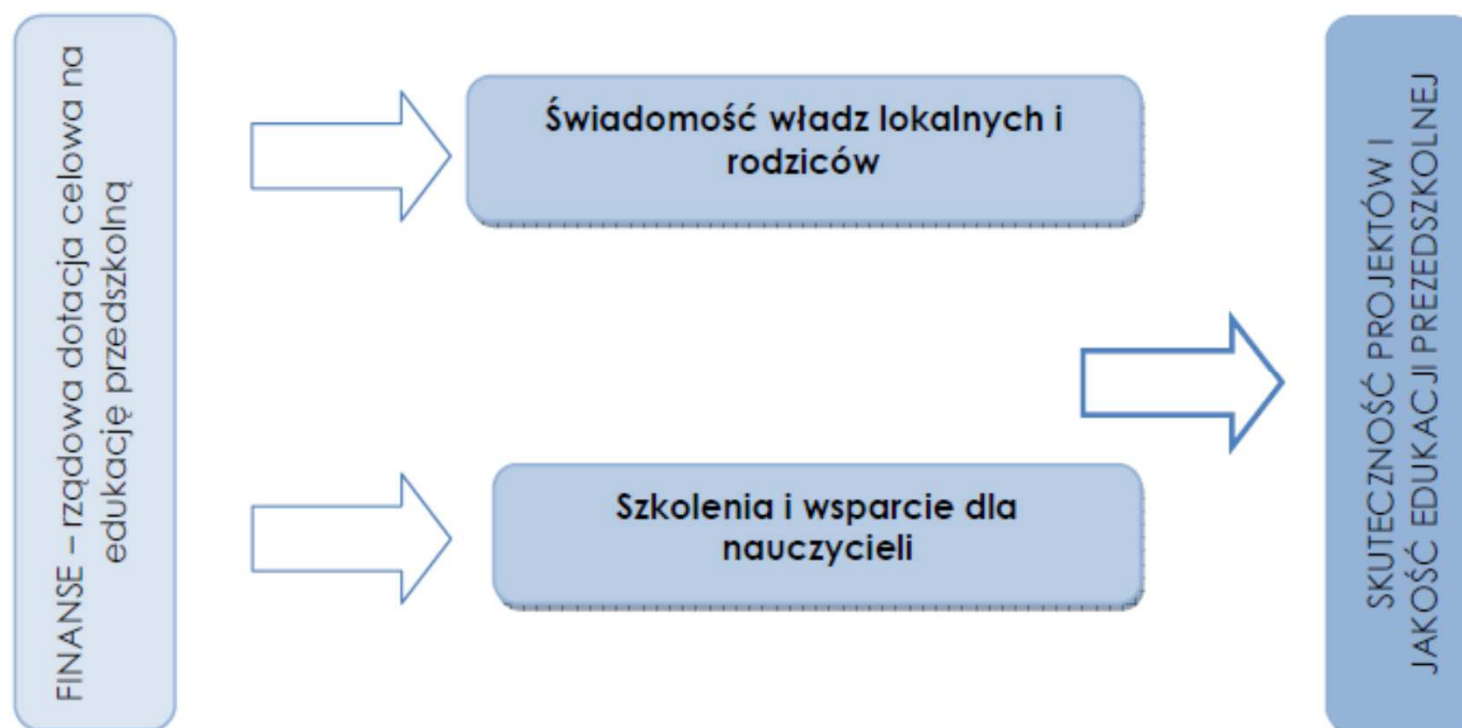
Czynniki zapewniające trwałość funkcjonowania placówek po zakończeniu realizacji projektu – opinie Projektodawców

Źródło: badanie ewaluacyjne pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL” zrealizowane na zlecenie MRR przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.; Warszawa, 10 grudnia 2012 r.

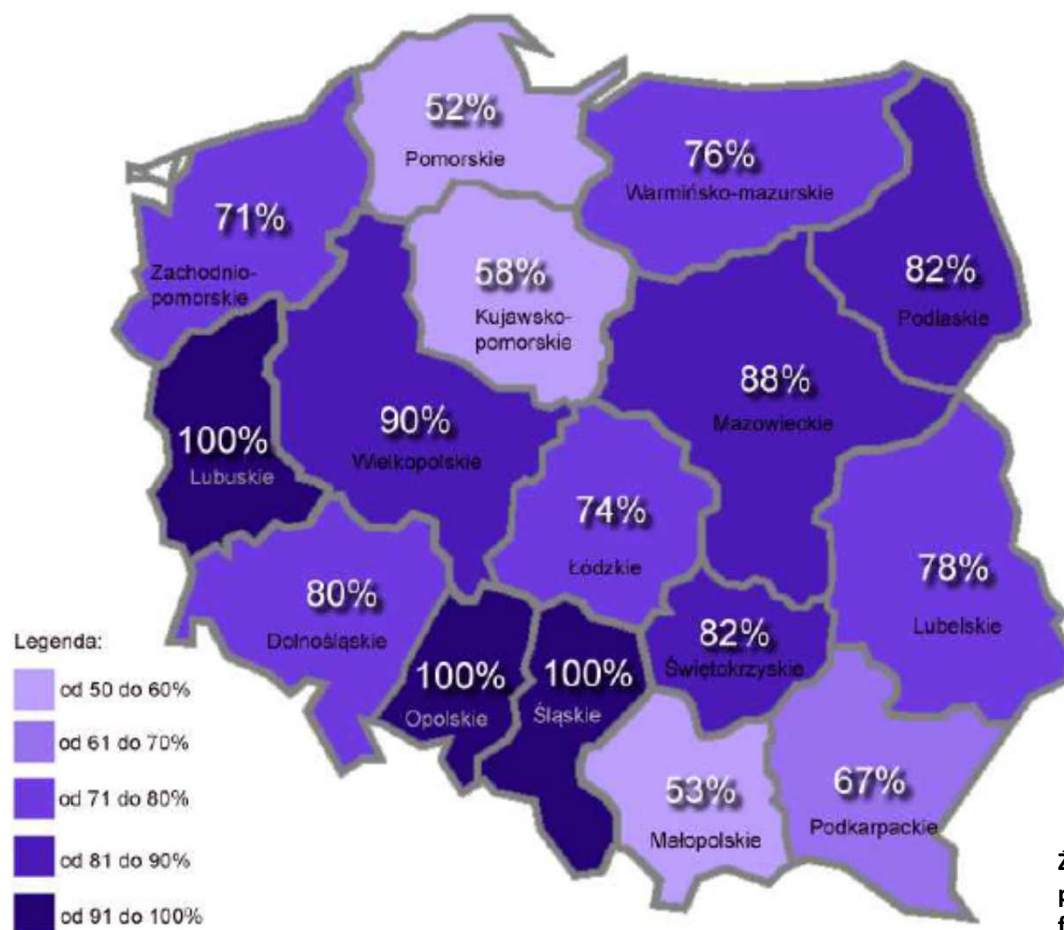

Czynniki zapewniające wysoką jakość i skuteczność projektów

Średnia trwałość nowoutworzonych placówek (wszystkie formy edukacji przedszkolnej)

Na podstawie wyników przeglądu śródkresowego wprowadzono wymóg zapewnienia trwałości rezultatów osiągniętych w ramach projektu.

Na nowych zasadach przeprowadzono w województwie pomorskim 2 konkursy ogłoszone w 2012 r.

Źródło: badanie ewaluacyjne pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL” zrealizowane na zlecenie MRR przez Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.; Warszawa, 10 grudnia 2012 r.

Wniosek z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL”:

- Realizacja projektów z Poddziałania 9.1.1. znacząco przyczyniła się do:
 - *wzrostu świadomości rodziców na temat znaczenia edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat;*
 - *zmiany postaw rodziców;*
 - *przełamania stereotypu, że najlepszym rozwiązaniem dla małego dziecka jest pobyt w domu z rodzicami lub dziadkami. Największa zmiana postaw rodziców dokonała się na terenach wiejskich.*

Wniosek z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL”:

- W następnym okresie programowania funduszy strukturalnych **niezbędne jest dalsze wsparcie dla edukacji przedszkolnej i zwiększanie liczby OWP** oraz liczby miejsc przedszkolnych. Jednocześnie należy też zwrócić znacznie większą uwagę na zapewnianie jakości edukacji – na co składają się między innymi:
 - *szkolenia dla nauczycieli w zakresie metod pracy z dziećmi, zarządzania ośrodków wychowania przedszkolnego, współpracy z rodzicami, a także warsztaty dla rodziców.*

Wniosek z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL”:

- Aby osiągnąć zakładany na **2020 rok wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej na poziomie 95%**, niezbędne jest dalsze umożliwianie powstawania nowych OWP lub nowych miejsc w istniejących placówkach. Należy przy tym uwzględniać tendencje demograficzne – zmniejszanie liczby dzieci na wsiach oraz wzrost liczby dzieci w dużych miastach.
- Można wyróżnić **dwa typy obszarów szczególnego zapotrzebowania na OWP**:
 - ***małe wsie**, położone daleko od centrum gminy, gdzie adekwatną formą wsparcia byłyby zespoły wychowania przedszkolnego o obniżonych wymaganiach technicznych, z niewielkimi grupami różnowiekowymi;*
 - ***duże miasta, zwłaszcza nowe dzielnice mieszkaniowe**, gdzie najbardziej adekwatną formą byłyby przedszkola.*
- **W miastach najbardziej adekwatną formą jest przedszkole**, zapewniające pełnowymiarową opiekę nad dzieckiem i umożliwiające rodzicom pracę w pełnym wymiarze godzin.
- **Na wsiach w sytuacji wysokiego bezrobocia oraz wielopokoleniowych rodzin, najbardziej adekwatną formą są punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego.**

Poddziałanie 9.1.2

**Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup
o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie
różnic w jakości usług edukacyjnych**

Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych, którego celem jest wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia

W województwie pomorskim

Liczba projektów (umowy podpisane) z zakresu Poddziałania 9.1.2 - 293

Alokacja - 157 021 585,73 zł

Kwota projektów z zakresu Poddziałania 9.1.2 (krajowe środki publiczne) - 155 208 185,86 zł

Wydatkowanie - 122 573 347,95 zł

Stan na 31.10.2013 r Opracowane na podstawie: dane własne DEFS

WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA PODDZIAŁANIA 9.1.2 DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

- **Liczba szkół podstawowych**, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania – **542**
- **Liczba szkół** (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały **projekty rozwojowe** w ramach projektu – **911**
 - w tym na obszarach miejskich - **294**
 - w tym na obszarach wiejskich – **617**
- **Liczba osób**, które rozpoczęły udział w projektach z zakresu 9.1.2 - **46 818**
 - tym osoby uczące lub kształcące się - **46 807**

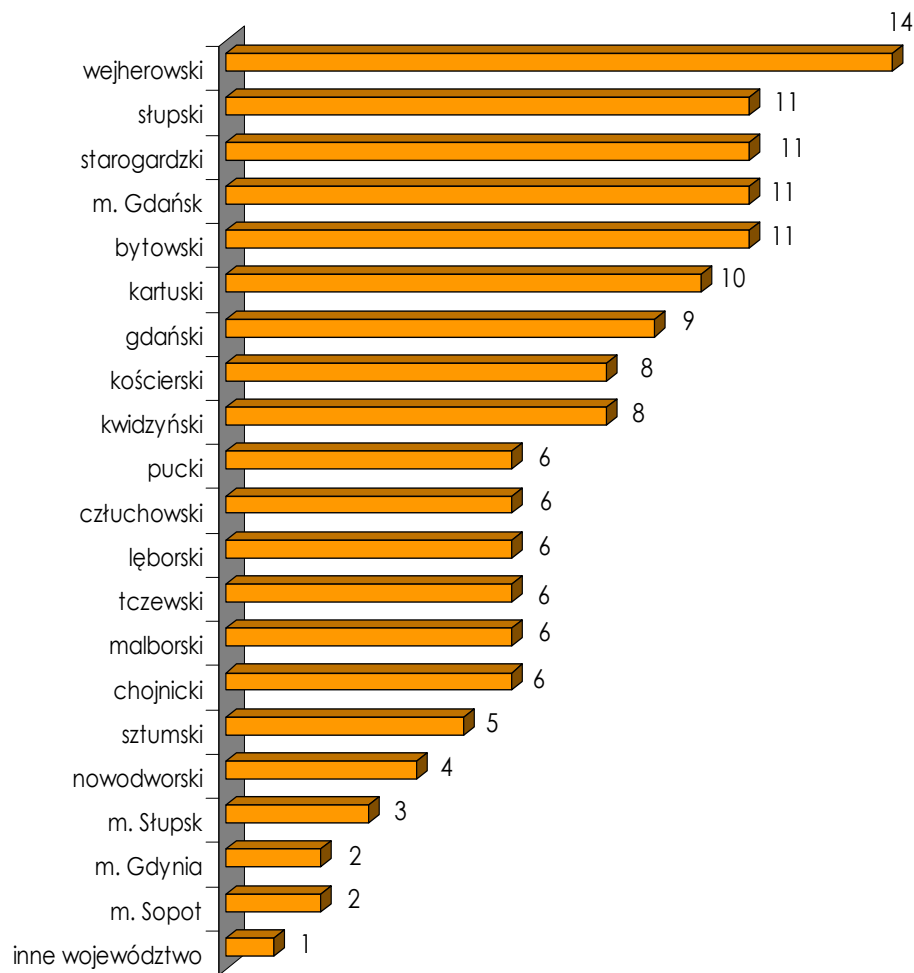
Liczba i wartość projektów realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.2 komponentu regionalnego PO KL dla województwa pomorskiego w podziale na konkursy/tryb

KONKURS	Liczba wniosków złożonych na konkurs	Liczba zawartych /oczekujących na zawarcie umów	Wartość umów ogółem
01/POKL/9.1.2/2008	245	30	15 594 620,79
01/POKL/9.1.2/2009	249	41	19 715 246,94
01/POKL/9.1.2/2010	219	33	28 977 615,13
01/POKL/9.1.2/2011	221	25	31 570 822,36
01/POKL/9.1.2/2013	220	16 (1 umowa oczekuje na podpisanie)	13 113 090,14 (wartość umowy oczekującej na podpisanie 999 800,00)
SYSTEMOWY - INDYWIDUALIZACJA	tryb syst.	146	32 646 138,85
SYSTEMOWY – DES UMWP	tryb syst.	2	13 729 584,74
OGÓŁEM	1154	294	156 346 918,95

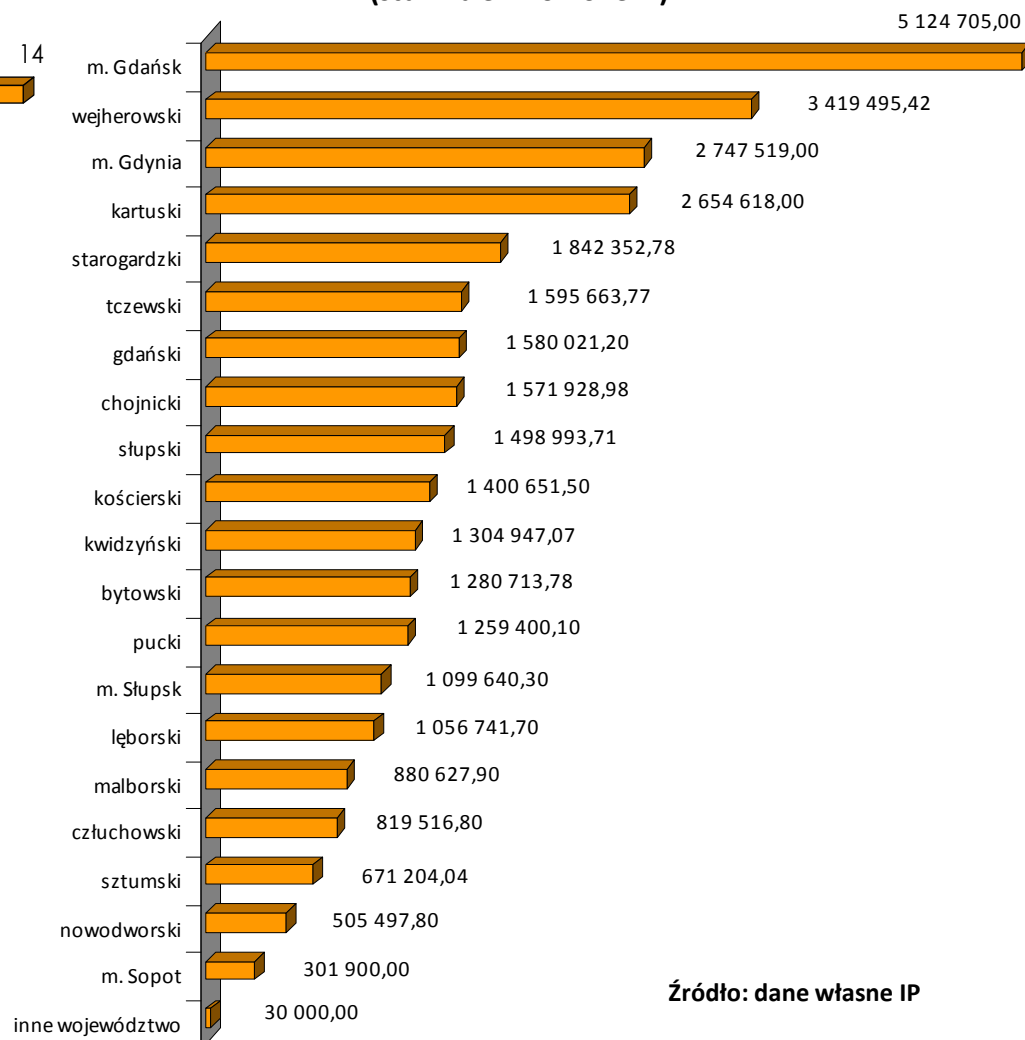
Źródło: dane własne IP

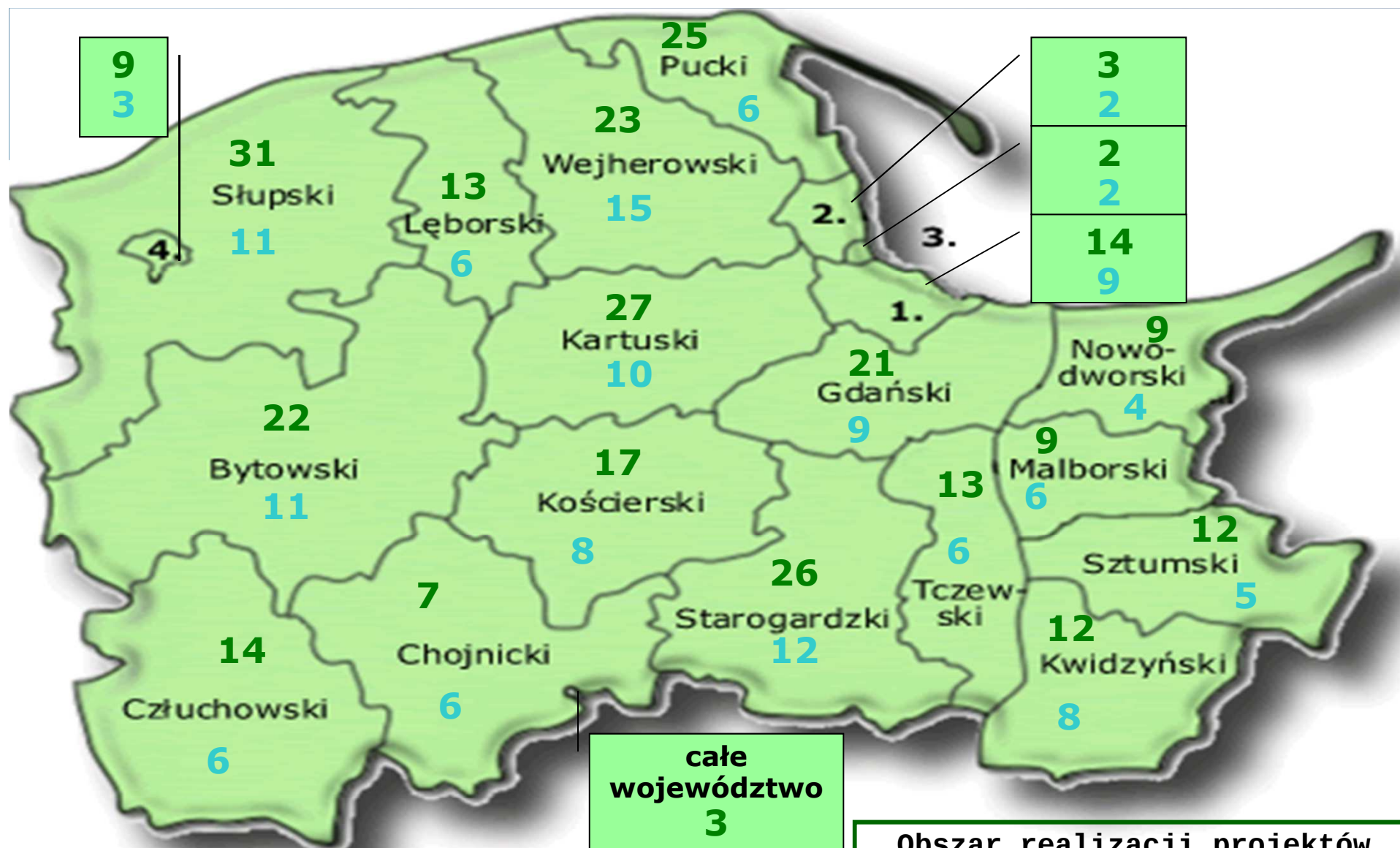
**Liczba podpisanych umów w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL
(projekty indywidualizacji nauczania) w województwie pomorskim
wg siedziby Beneficjentów (stan na 31.10.2013 r.)**

**Wartość umów zawartych w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL (indywidualizacja
nauczania) w województwie pomorskim wg siedziby Beneficjenta
(stan na 31.10.2013 r.)**

Źródło: dane własne IP

1. Miasto Gdańsk
2. Miasto Gdynia
3. Miasto Sopot
4. Miasto Słupsk

projekty 9.1.2 ogółem
w tym indywidualizacja

**całe
województwo**
3
1

**Obszar realizacji projektów
w ramach Poddziałania 9.1.2
- stan na dzień 31.10.2013 r.**

Wnioski z badania ewaluacyjnego „Badanie wpływu projektów zrealizowanych w Poddziałaniu 9.1.2 PO KL na wzrost jakości i dostępności edukacji w województwie pomorskim” Pracownia Badań i Doradztwa “Re-Source” Korczyński Sarapata sp.j. zrealizowanego na zlecenie DEFS UMWP w 2011 roku

- Największą część projektów (90%) objęły działania rozwijające kompetencje kluczowe, a dalej zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, co odzwierciedla m.in. strukturę zidentyfikowanych potrzeb.
- W co trzecim projekcie podejmowano działania z zakresu doradztwa i opieki pedagogicznej oraz wdrażano nowe i innowacyjne metody nauczania (tj. e-learning, tablice interaktywne, arteterapia oraz wycieczki edukacyjne).
- Wsparcie skierowane do uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (zarówno wybitnie zdolnych, jak i z trudnościami w nauce) objęło podobne typy zadań, z tym, że nieco rzadziej kierowano ich na zajęcia wyrównawcze i rozwijające, a częściej oferowano im w ramach projektów doradztwo oraz opiekę pedagogiczną – psychologiczną.

Wnioski z badania ewaluacyjnego.... cd.

● **Uczniowie bardzo wysoko ocenili atrakcyjność zajęć.** Ponadto, zdecydowana większość uczniów podkreślała także zgodność tematyki zajęć z ich zainteresowaniami;

- + *4/5 uczniów deklaruje, że w wyniku uczestnictwa w projekcie poszerzyło swoje zainteresowania,*
- + *3/4 uczniów uważa, że zajęcia pomogły im lepiej zrozumieć poruszane zagadnienia.*

● **Działania projektowe w największym stopniu przyczyniły się do zdobycia przez uczniów nowych kompetencji,** a dopiero w drugiej kolejności do podniesienia wyników w nauce, głównie poprzez:

- + *zastosowanie nowych i innowacyjnych metod nauczania (m.in. e-learning, tablice interaktywne, arteterapia oraz wycieczki edukacyjne).*

• W ponad połowie szkół **realizacja projektów zaowocowała zmianami w ofercie edukacyjnej.** Użyteczność wprowadzonych zmian została oceniona wysoko i bardzo wysoko.

Wnioski z badania ewaluacyjnego.... cd.

- Dla co trzeciej szkoły **wdrożone programy rozwojowe były ważnym stymulatorem zmian w systemie zarządzania placówką.**
- Dyrekcja oraz nauczyciele wyróżniając **czynniki, które ich zdaniem będą miały największy wpływ na poziom trwałości** osiągniętych rezultatów wskazali na: **kontynuację podjętych działań oraz odpowiednią postawę i zaangażowanie uczniów.**
- Czynnikiem determinującym skuteczność projektów jest także **współpraca szkoły z jej zewnętrznym otoczeniem**, która to może przybierać formę:
 - + *kooperacji partnerskiej z innymi instytucjami w trakcie realizacji projektu,*
 - + *dotyczyć konsultacji z rodzicami uczniów lub zewnętrznymi organizacjami partycypującymi w procesie kształcenia młodzieży.*

Wnioski z badania ewaluacyjnego.... cd.

● Ponad połowa szkół w **dużym stopniu współpracowała z rodzicami** nad układaniem programu zajęć oraz konsultacji.

● **Wartość dodana** projektów edukacyjnych:

- + *zmiana mentalności uczniów i zwiększenie ich motywacji do nauki (m.in. dzięki zastosowanym formom nauki, materiałom dydaktycznym),*
- + *zmiana mentalności nauczycieli (m.in. dzięki zastosowanym formom nauki, materiałom dydaktycznym, zaangażowaniu uczniów),*
- + *integracja uczniów i przełamywanie barier komunikacyjnych,*
- + *integracja szkoły z uczniami i rodzicami,*
- + *zmiana relacji nauczyciel-uczeń,*
- + *poprawa kompetencji społecznych i cywilizacyjnych uczniów,*
- + *poprawa wizerunku szkoły.*

Rekomendacje na przyszłość

- Jeżeli projekty w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL miałyby być traktowane jako **instrument poprawy wyników** uzyskiwanych przez uczniów w formule egzaminacyjnej, to profil zajęć prowadzonych w ramach tych projektów musiałby ulec zmianie.
- W chwili obecnej **działania projektowe są w największym stopniu skoncentrowane na rozwoju kompetencji kluczowych**, co może, choć nie musi wiązać się ze wzrostem potencjału uczniów w uzyskiwaniu wysokich not na egzaminach zewnętrznych.

Rodzi się jednak w tym miejscu pytanie:

Czy rzeczywiście dofinansowywane przedsięwzięcia powinny skupiać się na poprawie wyników egzaminacyjnych (co jest efektem doraźnym), czy też na ogólnym rozwoju potencjału intelektualnego uczniów (co z kolei byłoby efektem trwalszym, ale trudniej uchwytnym)?

Zilustrowaniem tezy, iż **efekty ewaluowanych projektów w obszarze jakości kształcenia są trudno mierzalne**, co jednak nie oznacza, że w ogóle takowe efekty **nie występują** może być poniższa wypowiedź z jednego z uczniów, dla którego projekt stał się szansą na nabycie większej swobody w posługiwaniu się językiem obcym:

„Moim zdaniem bardzo się poprawiłem, nauczyłem się po prostu, że nie można się bać języka, że język to... Po prostu trzeba mówić jak się umie i się zawsze dogada. Bo tak to czasem jest na lekcjach, że ma się wrażenie, że jak coś się źle powie, to świat się zawali i już nikt mnie nie zrozumie. (Uczeń) „

Dziękuję za uwagę.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, tel. 58 32 68 555, faks 58 32 68 556
www.pomorskie.eu